

הסוגיא מביאה עוד דוגמאות לתבנית

לכשר ב - א

יש מבנה קבוע בגמרא שהיה ה"א לעשות קל וחומר מאחד לשני ולכן יש לימוד שפסול

פסול ב - ב

משנה פרה <= בשחיטה ועגלה <= בעריפה

מקור

פשט

עגלה ערופה וּעֵרְפוּ שם את העגלה בנחל" (דברים כא)

פרה ושחט אותה לפניו". (במדבר יט)

הסבר שהרי לכאורה ניתן לעשות קל וחומר מאחד לשני להכשיר

מניין שגם מעכב?

בפרה

מקור 1 זאת חוקת התורה דווקא בשחיטה כפי שכתוב בה

דחייה לגבי קידוש השעירים ביו"כ בקריאת שם בלי גורל (בקו"ח משאר הקרבנות), לא הסתפקו ב"היתה זאת לכם לחוקת עולם", אלא הצריכו לימוד ("ועשהו חטאת") מכאן שחוקת לא דוחה קל וחומר

מקור 2 "לה הערופה בנחל" מיותר, ולומדים: רק זאת ערופה אבל פרה אדומה אין עריפה

עגלה

מקור 1 וּעֵרְפוּ שם את העגלה" (מיותר, מהרש"ל) דווקא בעריפה ולא בשחיטה

פשט

כהנים "איש מזערך לדורותם אשר יהיה בו מום, לא יקרב להקריב לחם אלוקיו" (ויקרא כא, ז)

לויים למשל "מבן שלוש שנה ומעלה ועד בן חמישים שנה כל הבא לעבוד עבודת עבודה ועבודת משא" (במדבר ד - פסוק מז)

מקור

מניין שגם מעכב?

מקור "זאת אשר ללויים, מבן חמש ועשרים..." (במדבר ח, כד) כל ההקדמה מיותרת ובאה ללמד

בלויים "זאת אשר ללויים..." ולא מומים

בכהנים "זאת אשר ללויים..." דווקא ללויים ולא לכהנים

עוד על הלויים

משנה כהנים <= במומים ולויים <= בשנים

הגיל בלויים דווקא לעבודת הפירוק ולא בבית עולמים

מקור

ברייתא א "עבודת עבודה ועבודת משא" רק כשיש גם עבודת משא

ברייתא ב (רשי) "ויהי כאחד למחצרים ולמשוררים" כולם כאחד, גם זקנים

ומהמשך הפסוק "להשמיע קול אחד" נפסלים בקול

גיל המינימום

בהרבה פסוקים 30 עובד 30

פסוק אחד 25 "זאת אשר ללויים מבן חמש ועשרים שנה..."

לומד 25

אגב תלמיד שלא רואה ברכה בלימודו מתי יתאיש

ת"ק 5 שנים (מהלויים)

רי"ס 3 שנים (מלימוד הכשדית לדניאל וחבריו)

עוד על גיל הכהנים

מקסימום

ברייתא ב עד שיזקין

רב חסדא עד שהידיים רועדות

ברייתא ב משתי שערות

מקור מפסוק (ברייתא ד) "איש מזערך לדורותם"

מינימום

ברייתא ג רבי מדרבנן מגיל 20

רב חסדא מביא מקור "ויעמידו את הלויים (=כהנים, כריב"ל) מבן עשרים שנה ומעלה לנצח על מלאכת ה" (עזרא ג)

ת"ק זה דווקא בעבודות כבידות ("לנצח")

הבנות 2 רק לכתחילה

הבנה 1 גם בדיעבד

אפשרויות זה רבי (הבנה 1)

זה רבנן ומחודש שגם לדעתם לכתחילה לא

נספחים שקשורים לגיל

לשליח ציבור ולברכת כהנים נתמלא זקנו

ילד לעניין ששכבת הזרע לא נשארה לו בגיד - אם יכול לחלוץ ולנעול נעלו על רגל אחת

ור' חנינא עשה זאת בגיל שמונים בזכות שאמו שמה לו חמין ושמן